

Datum: 2021-11-22

Dnr: 3.2-20/0096

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 28 september 2020 inkom en anmälan om oredlighet i forskning till nämnden. Anmälaren riktar misstankar om plagiering mot sin tidigare forskarkollega [REDACTED] vid Högskolan i Borås. Misstankarna om plagiering avser en ansökan om forskningsmedel. Enligt anmälaren har [REDACTED] felaktigt använt delar från en tidigare gemensam ansökan i en ny ansökan till en annan forskningsfinansiär utan anmälares kännedom och godkännande. Vidare anser anmälaren att viss text använts utan korrekt referenshantering och att hennes idé kring plasmaanvändning har plagierats i ansökan.

Den anmälda bestrider att hon gjort sig skyldig till oredlighet i forskning. Hon menar att anmälaren missförstått hur ansökningar om forskningsmedel går till och att det är brukligt att ansöka om medel hos flera forskningsfinansiärer. Texten som påstås vara plagiering avser en mening och den har skrivits av en grupp kollegor inklusive den anmälda själv. Det är inte anmälaren som skrivit originaltexten utan det är två artiklar som utgör källtexter. Dessa angavs ursprungligen i ansökan, men forskningsfinansiären angav att källor skulle tas bort, varför det gjordes genomgående i ansökan. När det gäller påståendet om att ha använt anmälares idé kring plasmaanvändning anför den anmälda att hon inte kände till att anmälaren ansett att det var anmälares idé, förrän den anmälda läste anmälan till nämnden. Idén är vidare så allmängiltig att anmälaren inte kan göra anspråk på den enligt den anmälda. Hon menar därför att det inte är fråga om plagiering. I övrigt anför den anmälda att hon inte plagierat någon process eller resultat.

Nämnden har inhämtat ett sakkunnigutlåtande i ärendet. Den sakkunniges¹ slutsats är att misstankarna om plagiering avser något som enligt honom är mycket generella nyckelord inom den vetenskapliga sektorn. Att så välkända begrepp på området används i en ansökan om forskningsmedel och sedan används igen i andra sammanhang torde enligt den sakkunnige inte utgöra plagiering.

---

¹ Göran Salerud, professor i medicinsk teknik vid Linköpings universitet.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Formuleringen innebär enligt förarbetena att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.² Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.³

Nämnden konstaterar att ansökan om forskningsmedel utgör planering av forskning och att det därmed är fråga om en sådan del av forskningsprocessen som omfattas av lagen och som ska prövas av nämnden.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet⁴ ⁵. De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed⁶. Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁷

Nämndens bedömning är att texten i den första ansökan har skrivits gemensamt och att enskilda författares ansvar för olika delar därmed inte kan särskiljas. Att någon av författarna senare använder delar av detta arbete i en annan ansökan medför inte att det är fråga om ett plagiat i lagens mening av den första ansökan.

---

² Prop. 2018/19:58, s. 100.

³ Prop. 2018/19:58, s. 49.

⁴ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

⁵ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁶ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

⁷ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Nämnden instämmer i den sakkunniges bedömning att text och idé som enligt anmälan misstänks vara plagierade utgör generella begrepp och beskrivningar inom vetenskapsområdet. Det är därmed inte heller fråga om att någon ursprungskälla inte givits tillbörligt erkännande.

Sammanfattningsvis kommer nämnden fram till att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av kanslichefen Karin Nylén.

Catarina Barketorp
Ordförande

Karin Nylén
Kanslichef